

ACTUALITEIT IN HET KORT

ACTUALITÉ EN BREF

1. ALGEMEEN HANDELSRECHT/DROIT COMMERCIAL GÉNÉRAL

*Olivier Vanden Berghe*¹

Wetgeving/Législation

Artikel 591, 25° Ger.W. – bevoegdheid vrederechter BEVOEGDHEID

Materiële bevoegdheid – Vrederechter

COMPÉTENCE

Compétence matérielle – Juge de paix

GwH 10 november 2016, nr. 139/2016²

Luidens artikel 591, 25° Ger.W. is de vrederechter, ongeacht het bedrag, bevoegd om kennis te nemen van alle vorderingen betreffende de invordering van een geldsom die zijn ingesteld door een leverancier van nutsvoorzieningen of bepaalde telecommunicatiediensten tegen een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1°.

Volgens deze bepaling geldt de bevoegdheidsgrond dus enkel voor vorderingen die ingesteld worden door een dergelijke leverancier. Wanneer een vordering die voortvloeit uit de voornoemde nutsleveringen wordt verkocht aan een (incasso-)onderneming vindt artikel 591, 25° Ger.W. dus strikt genomen geen toepassing. Indien de vordering ook niet binnen de bevoegdheid *ratione summae* van de vrederechter valt zou de vrederechter bij een vordering ingesteld door de overnemer dan ook niet bevoegd zijn.

Bij de voorbereidende werken van de wet van 26 maart 2014³, die het artikel 591, 25° inlasten in het Ger.W., werd echter te kennen gegeven dat de vrederechter als nabijheids- en verzoeningsrechter het best geplaatst was om kwalitatieve beslissingen af te leveren in het contentieux dat voortvloeit uit de niet-betaling van nutsvoorzieningen die worden geleverd door nutsbedrijven, mede gelet op de zwakke positie van de verwerende partij. Daarnaast zou de vrederechter actief kunnen bijdra-

gen aan armoedebestrijding, schuldbeheer en bemiddeling.

Omdat de overdracht van een schuldvordering geen gevolgen heeft voor de financiële situatie van de schuldenaar noch op de aard van de schuldvordering oordeelde het Grondwettelijk Hof, als antwoord op twee prejudiciële vragen, dat het artikel 591, 25° Ger.W. een schending inhoudt van het gelijkheidsbeginsel in zoverre het de bevoegdheid van de vrederechter niet uitbreidt tot de vordering ingesteld door de overnemer van een schuldvordering die in handen was van een elektriciteits- of gasleverancier en die betrekking had op de betaling, door een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1° van het voormelde wetboek, van een geldsom die verschuldigd is voor de levering van gas of elektriciteit.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 16 september 2016

*Zaak: C.15.0227.N*⁴

VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

Tenietgaan verbintenis – Schuldvergelijking

OBLIGATIONS CONVENTIONNELLES

Extinction de l'obligation – Compensation

Artikel 1289 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat wanneer twee personen elkaars schuldenaar zijn, tussen hen schuldvergelijking plaats heeft, waardoor de twee schulden teniet gaan. Krachtens artikel 1295, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit van toepassing was vóór de wijziging bij wet van 6 juli 1994, kan de schuldenaar die zuiver en eenvoudig heeft toegestemd in de overdracht van zijn rechten, door een schuldeiser aan een derde gedaan, zich niet meer tegen de overnemer beroepen op de schuldvergelijking die hij, voor deze toestemming, wel aan de overdrager had kunnen tegenwerpen.

De overdracht waarin de schuldenaar niet heeft toegestemd, maar die hem is betekend, verhindert de schuldvergelijking slechts wat betreft de schuldvorderingen die na deze betekening zijn tot stand gekomen, ingevolge artikel 1295, tweede lid van het Burgerlijk Wetboek.

In elk geval blijft schuldvergelijking mogelijk voor samenhangende schuldvorderingen.

Zowel het ontbindingsrecht in geval van wanprestatie ex

¹ Advocaat te Brussel.

² www.const-court.be.

³ Wet van 26 maart 2014 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties met het oog op de toekenning van bevoegdheid aan de natuurlijke rechter in diverse materies (BS 22 mei 2014, p. 40.635).

⁴ www.cass.be.

artikel 1184 Burgerlijk Wetboek, als de daarop gesteunde vordering tot schadevergoeding zijn bij wederkerige overeenkomsten inherent, en zij worden dan ook geacht van bij aanvang te bestaan, ongeacht het tijdstip waarop de contractpartij er een beroep op wenst te doen. In geval van overdracht van rechten die voortspuiten uit een wederkerige overeenkomst hangt de hierop gesteunde schuldvordering samen met de schuldvordering wegens wanprestatie, ongeacht of deze wanprestatie zich heeft voorgedaan vóór of ná de overdracht.

Dit betekent dat schuldvergelijking plaatsvindt tussen enerzijds een schuldvordering gesteund op rechten die werden overgedragen en voortvloeien uit een wederkerige overeenkomst, en anderzijds een schuldvordering ingevolge een wanprestatie bij de uitvoering van deze overeenkomst, die dateert van vóór de overdracht.

Cour de cassation 19 septembre 2016⁵

Affaire: C.16.0021.F

PRESCRIPTION (DROIT CIVIL)

Interruption et suspension – Interruption
VERJARING (BURGERLIJK RECHT)

Stuiting en schorsing – Stuiting

L'article 2244, § 1er, alinéa 1er, du Code civil prévoit qu'une citation en justice, signifiée à celui qu'on veut empêcher de prescrire, interrompt la prescription. La citation en justice, dans le sens dudit article, est l'acte par lequel une personne introduit une demande en vue de faire reconnaître en justice l'existence d'un droit menacé. Par conséquent, une citation en référé ne produit un effet interruptif que si celle-ci contient une demande tendant à la reconnaissance, fût-elle provisoire, du droit menacé.

Cour de cassation 3 octobre 2016⁶

Affaire: C.15.0101.F

PRESCRIPTION (DROIT CIVIL)

Interruption – Suspension – Interruption
VERJARING (BURGERLIJK RECHT)

Stuiting en schorsing – Stuiting

L'article 2262bis, § 1er, alinéa 1er, du Code civil prévoit que toutes les actions personnelles sont prescrites par 10 ans. Ce délai de prescription s'applique à l'action en paiement de dommages et intérêts pour inexécution ou exécution fautive d'une obligation contractuelle.

La prescription est un moyen de défense contre une action tardive. Celle-ci ne peut prendre cours avant que cette action soit née. Une action qui vise à sanctionner une obligation contractuelle naît, en principe, au jour où cette obligation doit être exécutée et se prescrit, par conséquent, à partir de ce moment.

^{5.} www.cass.be.

^{6.} www.cass.be.

Hof van Cassatie 9 september 2016⁷

Zaak: C.16.0100.N

GERECHTELIJK RECHT – ALGEMENE BEGINSELEN

Rechtsvordering – Hoedanigheid

DROIT JUDICIAIRE – PRINCIPES GÉNÉRAUX

Action en justice – Capacité

Een dagvaarding voor het vreedegerecht van het kanton Zaventem-Overijse (zetel Zaventem) vermeldde dat een partij in rechte werd vertegenwoordigd door een contractuele lasthebber. De contractuele lasthebber werd op zijn beurt vertegenwoordigd door een advocaat voor het stellen van proceshandelingen. Zowel de identiteit van de vertegenwoordigde partij als deze van de contractuele lasthebber werden vermeld.

De vrederechter te Zaventem had de vordering ingesteld door de contractuele lasthebber afgewezen omdat, luidens artikel 440 Ger.W., een rechtsonderhorige slechts kan verschijnen in persoon of kan worden vertegenwoordigd door een advocaat.

Het Hof van Cassatie vernietigt het vonnis. Het Hof oordeelt dat een lastgeving eveneens kan worden verleend voor het instellen van een rechtsvordering. De vertegenwoordiger is dan de formele procespartij en vertegenwoordigde is dan de materiële procespartij.

Als vereiste voor een vertegenwoordiging in rechte stelt het Hof van Cassatie, benevens het bewijs van de vertegenwoordigingsbevoegdheid, dat uit de gedinginleidende akte blijkt dat de formele procespartij optreedt in haar hoedanigheid van vertegenwoordiger en deze akte de identiteit van zowel de vertegenwoordiger als de vertegenwoordigde vermeldt.

Hof van Cassatie 30 juni 2016⁸

Zaak: C.15.0482

RECHTSPLEGING

Uitgaven en kosten – Rechtsplegingsvergoeding – Algemeen

PROCÉDURE JUDICIAIRE

Frais et dépens – Indemnité de procédure – Généralités

De vrederechter van het 2de kanton Aalst veroordeelde een eisende partij tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan zowel de verwerende partij als een vrijwillig tussenkomende partij. De vrijwillig tussenkomende partij had geconcludeerd tegen eiser omdat zij zelf in vrijwaring dreigde te worden aangesproken door de eerste verweerster. Er was echter geen sprake van een vordering tussen de eiser en de vrijwillig tussenkomende partij. De rechtbank van eerste aanleg Limburg (afdeling Hasselt) vestigde deze zienswijze in een vonnis van 15 juni 2015.

^{7.} www.cass.be.

^{8.} www.cass.be.